

رمزم نور

اثر دکتر ایم طریوین

این کتاب برای زائران،
سفرنامه نویسان، محققان،
سخنرانان و روحانیون محترم
کاروان ها جدا مفید خواهد بود.

اهداء به خاتم پیامبران ﷺ
و خاندان با عظمتش علیهم السلام و ارواح
والدینم و ...

نویسنده: سید محمد طاهر مدرسی

سرشناسه: مدرسی، محمد طاهر
 عنوان و پدیدآوران: زمزم نور در حریم حرمین / نویسنده محمد طاهر مدرسی
 مشخصات نشر: مشهد: ولایت، ۱۳۸۹.
 مشخصات ظاهری: [۳۷۲] ص
 شابک: ۰ - ۰۴ - ۶۱۷۲ - ۹۶۴
 بها: ۳۸۵۰ تومان - در خارج ایران ۷ یورو
 یادداشت: فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.
 یادداشت: کتابنامه: ص. [۳۶۲ - ۴۰۰]
 موضوع: زیارت - آداب و رسوم
 موضوع: حج
 رده بندی کنگره: BP ۲۶۲
 نشانه اثر: ۸ ز ۴ /
 رده دیویی: ۲۹۷/۷۶

انتشارات ولایت

زمزم نور در حریم حرمین

نویسنده: سید محمد طاهر مدرسی

نوبت چاپ: اول تابستان ۱۳۸۹

شمارگان: ۳۰۰۰ جلد

ناشر: انتشارات ولایت

چاپخانه: دقت

تایپ: مدرسی

شابک: ۰ - ۰۴ - ۶۱۷۲ - ۹۶۴

بهاء: ۳۸۵۰ تومان - در خارج ایران ۷ یورو

حق چاپ: با مجوز کتبی از مؤلف

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۲۳	پیشگفتار
۲۶	عربستان سعودی
۲۷	پایتخت عربستان
۲۸	موقعیت جغرافیایی مکه
۲۹	موقعیت جغرافیایی مدینه
۲۹	توجه و تذکر
۳۱	فصل اول - اهمیت و جایگاه حج
۳۱	۱/۱- حج
۳۲	۲/۱- حج در اسلام
۳۲	۳/۱- برخی از فضایل کعبه ی معظمه
۳۳	۴/۱- گرامی ترین خانه ها
۳۴	۵/۱- خورشید زمین
۳۴	۶/۱- اولین بانی کعبه
۳۶	نتیجه
۳۶	۷/۱- آمادگی بهتر عبادی برای حج
۳۷	۸/۱- تحقیق درباره ی طهارت کعبه
۳۸	۹/۱- بیعتی چرا ؟
۳۸	۱۰/۱- اعلام جهانی حج
۳۹	۱۱/۱- منافع حج
۴۰	۱۲/۱- تحقیق در مصداق منافع
۴۲	۱۳/۱- حج و منافع گسترده
۴۲	۱۴/۱- نیایش ویژه در پرتو حج
۴۳	۱۵/۱- نیایش هشت گانه
۴۴	۱۶/۱- نیایش و امنیت
۴۴	۱۷/۱- نیایش و بعثت پیامبر
۴۴	۱۸/۱- خواسته های ده گانه
۴۶	۱۹/۱- آغاز و انجام نیایش
۴۶	۲۰/۱- نتیجه ی نیایش بانی کعبه

۴۶	۲۱/۱-- جایگاه نیایش
۴۷	۲۲/۱-- تشریع حج در اسلام
۴۷	۲۳/۱-- حج از ضروریات دین
۴۸	۲۳/۱-- شرایط وجوب حج
۴۹	۲۵/۱-- ترک فردی حجة الاسلام
۵۱	۲۶/۱-- ترک عمومی حج
۵۲	۲۷/۱-- حکومت اسلامی واعزام به حج
۵۲	۲۸/۱-- تأخیر حج واجب
۵۳	۲۹/۱-- حج واجب فوری
۵۳	۳۰/۱-- مجازات تأخیر حج
۵۴	۳۱/۱-- نابینا محشور شدن
۵۴	۳۲/۱-- حج نجات از آتش
۵۵	۳۳/۱-- حج، جهاد ناتوانان
۵۵	۳۴/۱-- حج برترین اعمال پس از جهاد
۵۶	۳۵/۱-- برتری حج بر نماز و روزه
۵۶	۳۶/۱-- برتری حج بر صدقه
۵۷	۳۷/۱-- اهداف سفر حج
۵۸	۳۸/۱-- حج و وحدت اسلامی
۵۸	۳۹/۱-- شکرگذاری از خدا
۵۹	۴۰/۱-- حج و نیت خالص
۶۰	۴۱/۱-- برخی از پیاداش های حج
۶۱	۴۲/۱-- مصارف حج
۶۲	۴۳/۱-- پاداش خرج کردن برای حج
۶۲	۴۴/۱-- همه ساله به حج رفتن
۶۳	۴۵/۱-- حج باقرض (وام)
۶۴	۴۶/۱-- پاداش حج و عمره ی مکرر
۶۴	۴۷/۱-- دوبار حج
۶۴	۴۸/۱-- سه بار حج
۶۴	۴۹/۱-- چهار بار حج

۶۵	۵۰/۱ - پنج بار حج کردن
۶۵	۵۱/۱ - ده بار به حج رفتن
۶۵	۵۲/۱ - بیست بار حج کردن
۶۵	۵۳/۱ - چهل بار به حج رفتن
۶۵	۵۴/۱ - پنجاه بار حج انجام دادن
۶۶	۵۵/۱ - انجام حج بیش از پنجاه بار
۶۶	۵۶/۱ - رمز پاداش
۶۷	۵۷/۱ - مصادیق دائم الحج
۶۷	۵۸/۱ - زیارت خدا در هر چهار سال
۶۸	۵۹/۱ - ریا - شرک خفی
۶۹	۶۰/۱ - حج در آخر الزمان
۶۹	۶۱/۱ - از نشانه های ظهور
۶۹	۶۲/۱ - حج فرار از گناهان
۷۰	۶۳/۱ - فضیلت حج ثباتی
۷۱	۶۴/۱ - فضیلت حج کوچک
۷۱	۶۵/۱ - پاداش یاری رساندن به خانواده ی حاجی
۷۲	۶۶/۱ - حج بر حی از پیامبران
۷۳	فصل دوم برنامه های سفر حج
۷۳	۱/۲ - حج و توبه
۷۴	۲/۲ - مالیات اسلامی
۷۵	۳/۲ - اهمیت صله ی رحم
۷۵	۴/۲ - حاجی و وصیت
۷۷	۵/۲ - حقوق پدر و مادر
۷۷	۶/۲ - ضرورت آموزش
۷۸	۷/۲ - اهمیت تصحیح نماز
۷۸	۸/۲ - اهتمام به نظم و برننامه
۷۹	۹/۲ - جمهوری اسلامی آیه دار شعائر
۸۰	۱۰/۲ - حج و طواف
۸۱	۱۱/۲ - اخذله ی وداع با خانواده

۸۲	۱۲/۲ -- غسل سفر
۸۲	۱۳/۲ -- صدقه و سفر
۸۳	۱۴/۲ -- نیازمندی های سفر
۸۳	۱۵/۲ -- نیایش و دعای سفر
۸۴	۱۶/۲ -- برخی از دعا های سفر
۸۵	۱۷/۲ -- سفر و توکل
۸۶	۱۸/۲ -- نقش همسفر
۸۶	۱۹/۲ -- توجه به امنیت
۸۶	۲۰/۲ -- عزت نفس
۸۷	فصل سوم - عمره ی تمتع
۸۸	۱/۳ -- جذه
۸۸	۲/۳ -- به سوی میقات
۸۸	۳/۳ -- میقات های پنجگانه
۸۹	۴/۳ -- نقش میقات در محرم شدن
۹۰	۵/۳ -- غسل احرام
۹۱	۶/۳ -- حج تمتع
۹۱	۷/۳ -- عمره ی تمتع
۹۱	اول ۸/۳ -- محرم شدن
۹۱	۹/۳ -- واجبات احرام
۹۲	۱۰/۳ -- لبیک واجب
۹۲	۱۱/۳ -- متن لبیک واجب
۹۳	۱۲/۳ -- قطع لبیک
۹۳	۱۳/۳ -- چند اخطار
۹۳	۱۴/۳ -- محرمات احرام
۹۵	۱۵/۳ -- بسوی حرم
۹۵	۱۶/۳ -- آداب وارد شدن به حرم
۹۶	۱۷/۳ -- آداب ورود به شهر مکه
۹۷	۱۸/۳ -- مستحبات ورود به مسجد الحرام
۹۹	۱۹/۳ -- نخستین نگاه

۹۹	۲۰/۳ - نیایش بانفکر و معرفت
۱۰۰	۲۱/۳ -- در چشم انداز دور بین خدا
۱۰۰	دوم ۲۲/۳ -- طواف
۱۰۰	۲۳/۳ -- شرایط طواف
۱۰۱	۲۴/۳ -- واجبات طواف (از نظر کیفیت)
۱۰۲	۲۵/۳ -- بوسیدن کعبه
۱۰۲	سوم ۲۶/۳ - نماز طواف
۱۰۲	۲۷/۳ - نیابت معذورین
۱۰۳	۲۸/۳ -- مستحبات نماز طواف
۱۰۳	چهارم ۲۹/۳ -- سعی بین صفا و مروه
۱۰۵	۳۰/۳ -- ایستادن در کوه صفا
۱۰۶	۳۱/۳ -- شرایط و آداب سعی
۱۰۶	۳۲/۳ -- ظرافت های سعی
۱۰۷	۳۳/۳ مسعی
۱۰۷	۳۴/۳ - مسعی، جایگاه محبوب
۱۰۸	۳۵/۳ - پاداش سعی
۱۰۸	پنجم ۳۶/۳ - تقصیر
۱۰۸	۳۷/۳ -- نکات ظریف در تقصیر
۱۰۹	۳۸/۳ -- پس از تقصیر
۱۰۹	فصل چهارم - حرم و فرصت های طلایی
۱۱۰	۱/۴ - لحظه های نورافشان
۱۱۰	۲/۴ -- شناخت حرم
۱۱۰	۳/۴ -- محدوده ی حرم و انصاب آن
۱۱۱	۴/۴ - تعیین حرم
۱۱۲	۵/۴ -- درخشش مکه ی مکرمه
۱۱۲	۶/۴ -- برتری مکه در روایات
۱۱۳	۷/۴ -- نامه های مکه
۱۱۳	۸/۴ - حدود مسجد الحرام
۱۱۳	۹/۴ -- فهرستی از توسعه ی مسجد الحرام

- ۱۱۶ -- ۱۰/۴ -- مسجد الحرام (۱۵) بار در قرآن
- ۱۱۶ -- ۱۱/۴ -- گرامی ترین مسجد
- ۱۱۷ -- ۱۲/۴ -- نام های کعبه
- ۱۱۷ -- ۱۳/۴ -- کعبه (۱۷) بار در قرآن
- ۱۱۷ -- ۱۴/۴ -- تخریب کعبه
- ۱۱۸ -- ۱۵/۴ -- آداب دخول کعبه
- ۱۱۹ -- ۱۶/۴ -- پاداش ورود به کعبه
- ۱۱۹ -- ۱۷/۴ -- کعبه و ۱۶ بار بازسازی
- ۱۲۲ -- ۱۸/۴ -- ارتفاع کعبه در بازسازی های آن
- ۱۲۳ -- ۱۹/۴ -- بنای موجود کعبه
- ۱۲۴ -- ۲۰/۴ -- در کعبه ی معظمه
- ۱۲۵ -- ۲۱/۴ -- در غربی کعبه
- ۱۲۵ -- ۲۲/۴ -- ارکان کعبه
- ۱۲۶ -- ۲۳/۴ -- ویژگی های رکن یمانی
- ۱۲۷ -- ۲۴/۴ -- رکن یمانی و صلوات
- ۱۲۷ -- ۲۵/۴ -- برخی از فضایل حجر الأسود
- ۱۲۸ -- ۲۶/۴ -- سنگ سفید
- ۱۲۹ -- ۲۷/۴ -- زائر و حجر الأسود
- ۱۲۹ -- ۲۸/۴ -- استلام و بیعت
- ۱۳۰ -- ۲۹/۴ -- اولین سنگ بهشتی
- ۱۳۰ -- ۳۰/۴ -- گذاشتن حجر الأسود
- ۱۳۰ -- ۳۱/۴ -- کعبه و نامگذاری آن
- ۱۳۱ -- ۳۲/۴ -- حجر اسماعیل
- ۱۳۱ -- ۳۳/۴ -- بازسازی حجر
- ۱۳۲ -- ۳۴/۴ -- نیایش در حجر اسماعیل
- ۱۳۲ -- ۳۵/۴ -- نشانه های روشن
- ۱۳۳ -- ۳۶/۴ -- منظور از نشانه های روشن چیست؟
- ۱۳۴ -- ۳۷/۴ -- ناودان طلا یا ناودان رحمت
- ۱۳۴ -- ۳۸/۴ -- مقام حضرت ابراهیم^(ع)

۱۳۶	۳۹/۴ -- محل مقام
۱۳۷	۴۰/۴ -- مقام های چهارگانه
۱۳۸	۴۱/۴ -- تخریب مقام های چهارگانه
۱۳۸	۴۲/۴ -- نامگذاری حطیم
۱۳۸	۴۳/۴ -- نظریات درباره ی حطیم
۱۳۹	۴۴/۴ -- نماز در حطیم
۱۳۹	۴۵/۴ -- جایگاه ملتزم
۱۴۰	۴۶/۴ -- ملتزم محل استجابت دعا
۱۴۰	۴۷/۴ -- دعای حضرت آدم (ع) در ملتزم
۱۴۱	۴۸/۴ -- مستجار
۱۴۲	۴۹/۴ -- چرا مستجار؟
۱۴۲	۵۰/۴ -- شانزروان
۱۴۲	۵۱/۴ -- شانزروان در گذر تاریخ
۱۴۳	۵۲/۴ -- شگفت آور
۱۴۳	۵۳/۴ -- مسجد الحرام ومدفن پیامبران
۱۴۴	۵۴/۴ -- مدفن پیامبران بزرگ
۱۴۴	۵۵/۴ -- تحقیق درباره ی پرده ی کعبه ی معظمه
۱۴۶	۵۶/۴ -- پرده ی کعبه در تاریخ های ثبت شده
۱۴۷	۵۷/۴ -- خصوصیات پرده ی کعبه
۱۴۸	۵۸/۴ -- بهره وری از پرده ی کعبه
۱۴۸	۵۹/۴ -- اولین شستشوی کعبه
۱۴۸	۶۰/۴ -- نگاه به کعبه
۱۴۹	۶۱/۴ -- تداوم نگاه به کعبه
۱۴۹	۶۲/۴ -- کعبه و نگاه با معرفت
۱۵۰	۶۳/۴ -- اهمیت آب زمزم
۱۵۰	۶۴/۴ -- شفا و زمزم
۱۵۱	۶۵/۴ -- برترین آب
۱۵۱	۶۶/۴ -- رمزهایی از زمزم
۱۵۱	۶۷/۴ -- تحفه از آب زمزم

- ۱۵۲ --- ۶۸/۴ فرصت های بهره برداری
- ۱۵۲ --- ۶۹/۴ طواف های مستحبی
- ۱۵۳ --- ۷۰/۴ طواف ومباهات خدا
- ۱۵۴ --- ۷۱/۴ طواف و ۶۰۰۰ پاداش
- ۱۵۴ --- ۷۲/۴ جلوه ای از عدل
- ۱۵۵ --- ۷۳/۴ نماز در مسجد الحرام
- ۱۵۵ --- ۷۴/۴ پذیرش نمازهای دوران عمر
- ۱۵۶ --- ۷۵/۴ ختم قرآن در مکه
- ۱۵۶ --- ۷۶/۴ صلوات بر پیامبر (ص) و اهل بیت (ع)
- ۱۵۷ --- ۷۷/۴ اتفاق در مکه و...
- ۱۵۸ --- ۷۸/۴ روزه در مکه
- ۱۵۹ --- ۷۹/۴ اهمیت خدمت به زائران
- ۱۵۹ --- ۸۰/۴ پرهیز از اسراف
- ۱۵۹ --- ۸۱/۴ خواب در مکه عبادت است
- ۱۶۰ --- ۸۲/۴ توجه به اوقات نماز
- ۱۶۰ --- ۸۳/۴ تاخیر نماز از اول وقت
- ۱۶۱ --- ۸۴/۴ حاضرشدن به جماعت حرمین
- ۱۶۲ --- ۸۵/۴ اقامت در مکه پیش از حج
- ۱۶۲ --- ۸۶/۴ شریک ساختن دیگران در ثواب حج
- ۱۶۳ --- ۸۷/۴ طواف به نیابت پیامبر و...
- ۱۶۴ --- ۸۸/۴ مقبرة المعلاة
- ۱۶۵ --- ۸۹/۴ زیارت و زیارتنامه ها
- ۱۶۵ --- ۹۰/۴ مرافد دیگر در آن مقبره
- ۱۶۵ --- ۹۱/۴ تحقیق درباره ی شعب ابی طالب (ع)
- ۱۶۶ --- ۹۲/۴ طرح شعب ها
- ۱۶۶ --- ۹۳/۴ اماکن متبرکه ی شعب
- ۱۶۷ --- ۹۴/۴ تحقیق در مولد النبى (ص)
- ۱۶۷ --- ۹۵/۴ سنگ سبز
- ۱۶۸ --- ۹۶/۴ ولادت زهرا (ع) و خانه خدیجه (ع)

- ۱۶۹ - ۹۷/۴ - محل ولادت حمزه ^(ع)
- ۱۶۹ - ۹۸/۴ - محل ولادت جعفر ^(ع)
- ۱۷۰ - ۹۹/۴ - خانه ارقم بن ابی ارقم
- ۱۷۰ - ۱۰۰/۴ - ویژگیهای کود ابوقیس
- ۱۷۱ - ۱۰۱/۴ - خانه ی اُمّ هانی و معراج پیامبر
- ۱۷۲ - ۱۰۲/۴ - درهای مسجد الحرام
- ۱۷۲ - ۱۰۳/۴ - اندیشه ی آموزنده
- ۱۷۳ - ۱۰۴/۴ - شخصیت عبدالمطلب ^(ع)
- ۱۷۴ - ۱۰۵/۴ - حضرت ابی طالب ^(ع)
- ۱۷۵ - ۱۰۶/۴ - اشعار حضرت ابی طالب ^(ع) برای نحاشی
- ۱۷۵ - ۱۰۷/۴ - پیامبر ^(ص) و ابی طالب ^(ع)
- ۱۷۶ - ۱۰۸/۴ - مقام شهدای فح
- ۱۷۷ - ۱۰۹/۴ - فهرستی ارمساند مهم مکه
- ۱۷۸ - ۱۱۰/۴ - مسجد جن
- ۱۷۹ - فصل پنجم - حج تمتع
- ۱۷۹ - ۱/۵ - بشارت حضور
- ۱۷۹ - ۲/۵ - روز ترویبه سرآغاز حج
- ۱۸۰ - ۳/۵ - وظایف حج تمتع
- ۱۸۰ - ۴/۵ - احرام حج تمتع
- ۱۸۰ - ۵/۵ - مکان احرام
- ۱۸۱ - ۶/۵ - زمان احرام
- ۱۸۱ - ۷/۵ - نامگذاری ترویبه
- ۱۸۲ - ۸/۵ - دوّم ۸/۵ - وقوف به عرفات
- ۱۸۲ - ۹/۵ - دعای رفتن به عرفات
- ۱۸۳ - ۱۰/۵ - اهمیت عرفات
- ۱۸۳ - ۱۱/۵ - آداب عرفات
- ۱۸۴ - ۱۲/۵ - آداب مستحبی عرفات
- ۱۸۵ - ۱۳/۵ - تذکرو نیایش در عرفات
- ۱۸۶ - ۱۴/۵ - دعا برای مؤمنان در عرفات

- ۱۸۷ -- ۱۵/۵ علت نامگذاری عرفات
- ۱۸۸ -- ۱۶/۵ برائت از مشرکین در عرفات
- ۱۹۰ -- ۱۷/۵ در غروب روز عرفه
- ۱۹۰ -- ۱۸/۵ برترین بشارت
- ۱۹۱ -- ۱۹/۵ دعای غروب روز عرفه
- ۱۹۱ -- ۲۰/۵ هنگامه ی خروج از عرفات
- ۱۹۱ -- ۲۱/۵ عرفات و نماز مغرب
- ۱۹۲ -- ۲۲/۵ عرفات و آمرزش
- ۱۹۲ -- ۲۳/۵ جرم بزرگ
- ۱۹۲ -- ۲۴/۵ مأذمین و فرشته ها
- ۱۹۳ -- ۲۵/۵ سوّم وقوف به مشعرالحرام
- ۱۹۳ -- ۲۶/۵ وقوف اضطراری
- ۱۹۴ -- ۲۷/۵ مشعر الحرام و شب عید
- ۱۹۵ -- ۲۸/۵ جمع آوری ریگ برای رمی
- ۱۹۵ -- ۲۹/۵ شرائط سنگ رمی
- ۱۹۶ -- ۳۰/۵ حشرات در مشعر
- ۱۹۶ -- ۳۱/۵ مشعر و صبحگاه عید
- ۱۹۷ -- ۳۲/۵ کوچ کردن از مشعرالحرام
- ۱۹۷ -- ۳۳/۵ وادی مُحَسَّر
- ۱۹۸ -- ۳۴/۵ فلسفه ی حرکت کردن با شتاب
- ۱۹۹ -- ۳۵/۵ بیقوته در وادی محسّر
- ۱۹۹ -- ۳۶/۵ نامگذاری به « منا »
- ۱۹۹ -- ۳۷/۵ سرزمین منا
- ۲۰۰ -- ۳۸/۵ تکبیرهای ایام تشریق
- ۲۰۰ -- ۳۹/۵ متن تکبیر مستحب
- ۲۰۰ -- ۴۰/۵ اعمال واجب حج در منا
- ۲۰۱ -- ۴۱/۵ چهارم رمی حمره ی عقبه
- ۲۰۱ -- ۴۲/۵ حکمت سنگ زدن
- ۲۰۲ -- ۴۲/۵ پاداش سنگ زدن

۲۰۳	۴۴/۵ --- برخی از آداب استجابی رمی
۲۰۴	۴۵/۵ جمرات فعلی
۲۰۴	پیجم ۴۶/۵ قربانی
۲۰۴	۴۷/۵ شرایط شرعی قربانی
۲۰۵	۴۸/۵ --- تأخیر قربانی
۲۰۵	۴۹/۵ --- روزه به جای قربانی
۲۰۵	۵۰/۵ --- نیابت در ذبح
۲۰۶	۵۱/۵ --- پاداش قربانی
۲۰۷	۵۲/۵ --- حق قربانی
۲۰۷	۵۳/۵ --- گوشت قربانی
۲۰۸	ششم ۵۴/۵ --- حلق یا تقصیر
۲۰۹	۵۵/۵ --- نیت حلق و تقصیر
۲۰۹	۵۶/۵ --- محل تقصیر
۲۰۹	۵۷/۵ --- آثار خروج از احرام
۲۰۹	۵۸/۵ --- پاداش حلق و تقصیر
۲۰۹	۵۹/۵ --- دعای حلق و تقصیر
۲۱۰	۶۰/۵ --- آداب حلق
۲۱۱	۶۱/۵ --- حرمت تراشیدن ریش
۲۱۱	۶۲/۵ --- یک نکته
۲۱۱	هفتم ۶۳/۵ --- بیتوته در منا
۲۱۲	۶۴/۵ بیتوته ی شب سیزدهم
۲۱۲	هشتم ۶۵/۵ --- رمی جمره های سه گانه
۲۱۲	۶۶/۵ --- مسجد خیف
۲۱۳	۶۷/۵ --- مسجد خیف در تاریخ اسلام
۲۱۴	۶۸/۵ --- بنای مسجد خیف
۲۱۴	۶۹/۵ --- آداب مسجد خیف
۲۱۵	۷۰/۵ --- مساجد دیگر منا
۲۱۵	الف ۷۱/۵ --- مسجد البیعه
۲۱۶	ب ۷۲/۵ --- مسجد کوثر

۲۱۶	ج ۷۳/۵-- مسجد النّحر یا مسجد ذبیح
۲۱۶	د ۷۴/۵-- مسجد صفائح یا مرسلات
۲۱۷	۷۵/۵-- آداب بازگشت به مکه ی معظمه
۲۱۷	۷۶/۵-- پنج وظیفه ی باقی مانده
۲۱۷	نهم ۷۷/۵-- طواف زیارت
۲۱۸	دهم ۷۸/۵-- نماز طواف زیارت
۲۱۸	یازدهم ۷۹/۵-- سعی صفا و مروه
۲۱۸	دوازدهم ۸۰/۵-- طواف نساء
۲۱۸	سیزدهم ۸۱/۵-- نماز طواف نساء
۲۱۸	۸۲/۵-- اهمیت طواف نساء و نماز آن
۲۱۹	۸۳/۵-- اخطار
۲۱۹	۸۴/۵-- نیابت در نماز طواف
۲۲۰	۸۵/۵-- بعد از اعمال حج
۲۲۰	۸۶/۵-- کوه حری
۲۲۱	۸۷/۵-- غار حری
۲۲۱	۸۸/۵-- کوه ثبیر
۲۲۲	۸۹/۵-- کوه و غار ثور
۲۲۲	۹۰/۵-- پیشوای مهاجر و غار ثور
۲۲۴	فصل ششم _ اعمال عمره ی مفرده
۲۲۴	۱/۶-- اقسام عمره ی مفرده
۲۲۴	الف- ۲/۶-- عمره ی واجب
۲۲۵	ب- ۳/۶-- عمره ی مستحب
۲۲۵	۴/۶-- عمره ی رجب
۲۲۶	۵/۶-- شرایط استطاعت
۲۲۶	۶/۶-- عمره ی مفرده و (۷) عمل آن
۲۲۷	۷/۶-- آغاز مستحب و انجام واجب
۲۲۷	۸/۶-- عمره ی مفرده بعد از حج
۲۲۸	۹/۶-- عمره ی مفرده و میقات
۲۲۸	۱۰/۶-- توضیح میقات های عمره ی مفرده

۲۲۸	۱۱/۶-- مسجد تنعیم
۲۲۹	۱۲/۶-- مسجد امام علی (ع) در تنعیم
۲۲۹	۱۲/۶-- محل شهادت خُتیب
۲۲۹	۱۴/۶-- مسجد جعفرانه
۲۳۰	۱۵/۶-- مسجد شجره
۲۳۱	۱۶/۶ عمره ی مفرده و مُحْرَمَات
۲۳۱	۱۷/۶-- فرق های دو عمره
۲۳۱	۱۸/۶-- عمره و سفرهای سیاسی
۲۳۲	۱۹/۶-- حج اکبر و حج اصغر
۲۳۳	۲۰/۶-- حج اکبر در قرآن
۲۳۳	۲۱/۶-- پاداش عمره ی مفرده
۲۳۴	۲۲/۶-- جایگاه عمره ی مفرده
۲۳۴	۲۳/۶-- دعای عمره گزار
۲۳۵	۲۴/۶-- نور نجات
۲۳۵	۲۵/۶-- عمره در ماه های حج
۲۳۵	۲۶/۶-- عمره های پیامبر
۲۳۶	۲۷/۶-- امام حسین و آخرین عمره
۲۳۶	۲۸/۶-- درپرتوحج و عمره ی نیابتی
۲۳۷	۲۹/۶-- عمره تا برپایی قیامت
۲۳۷	۳۰/۶-- نجات از هراس رستاخیز
۲۳۷	۳۱/۶-- مطلب مهم
۲۳۸	۳۲/۶-- زود برگشتن از مکه
۲۳۸	۳۳/۶-- سوز و گداز طواف وداع
۲۳۸	۳۴/۶-- آداب وداع
۲۴۱	۳۵/۶-- در مسیر مکه و مدینه
۲۴۲	فصل هفتم - مدینه ی منوره
۲۴۲	۱/۷-- مدینه اول یا مدینه آخر
۲۴۲	۲/۷-- ورود به شهر پیامبر (ص)
۲۴۳	۳/۷-- مدینه، شهر پیامبر (ص)

- ۲۴۳ ۴/۷- حدّ حرم « مدینه ی طیبه »
- ۲۴۴ ۵/۷- - مدینه ی منوره و (۹۴) نام
- ۲۴۴ ۶/۷- - فرهنگ اسلام و مدینه
- ۲۴۵ ۷/۷- - شهر محبوب- در دعای پیامبر (ص)
- ۲۴۶ ۸/۷- - مدینه، قبه ی اسلام
- ۲۴۶ ۹/۷- - قرآن و فتح مدینه
- ۲۴۶ ۱۰/۷- - اقامت در مدینه
- ۲۴۷ ۱۱/۷- - رمز تشرف به حرم پیامبر (ص)
- ۲۴۸ ۱۲/۷- - آداب تشرف به مدینه
- ۲۴۸ ۱۳/۷- - حاجی و برنامه های مدینه
- ۲۵۱ ۱۴/۷- - زیارت پیامبر اکرم (ص)
- ۲۵۲ ۱۵/۷- - حاجی ستمکار
- ۲۵۲ ۱۶/۷- - زیارت تحول آفرین
- ۲۵۳ ۱۷/۷- - زیارت و شفاعت
- ۲۵۴ ۱۸/۷- - زیارت و همسایگی
- ۲۵۴ ۱۹/۷- - زیارت و سلام از راه دور
- ۲۵۵ ۲۰/۷- - سلام نامه ی نیابتی
- ۲۵۶ ۲۱/۷- - بهشت، جایزه ی زیارت
- ۲۵۶ ۲۲/۷- - زیارت پیامبر (ص) از زائران
- ۲۵۷ ۲۳/۷- - مسجد النبی (ص) در مدینه ی طیبه
- ۲۵۷ ۲۴/۷- - مسجد النبی (ص)
- ۲۵۸ ۲۵/۷- - فهرستی از توسعه ی مسجد پیامبر (ص)
- ۲۵۹ ۲۶/۷- - توسعه و حرمت شکنی
- ۲۶۲ ۲۷/۷- - سفر به مسجد نبوی (ص)
- ۲۶۳ ۲۸/۷- - فضیلت نماز در مسجد نبوی (ص)
- ۲۶۴ ۲۹/۷- - چهل نماز در مسجد النبی (ص)
- ۲۶۴ ۳۰/۷- - تمام خواندن نماز
- ۲۶۵ ۳۱/۷- - توسعه ی رحمت با توسعه ی مسجد
- ۲۶۵ ۳۲/۷- - سه روز روزه در مدینه

۲۶۶	۲۲/۷ --- فضیلت روضه ی مبارکه
۲۶۷	۲۴/۷ --- تحقیق درباره ی منبر
۲۶۸	۲۵/۷ --- دو قبه ی منبر پیامبر ^ص
۲۶۹	۳۶/۷ --- محراب مسجدالنبی ^ص
۲۶۹	۳۷/۷ --- محراب در فرهنگ اسلام
۲۷۰	۳۸/۷ --- مسجدالنبی و شش محراب
۲۷۰	۳۹/۷ --- صفه و اصحاب صفه
۲۷۱	۴۰/۷ --- ستون های مسجد نبوی ^ص
۲۷۲	الف: ۴۱/۷ استوانه ی وفود
۲۷۲	ب: ۴۲/۷ استوانه ی حرس
۲۷۲	ج: ۴۳/۷ استوانه ی سریر
۲۷۲	د: ۴۴/۷ استوانه ی ثوبه
۲۷۳	ه: ۴۵/۷ --- استوانه ی قرعه، عایشه
۲۷۳	و: ۴۶/۷ استوانه ی خلوق یا مخلّقه ویا علم
۲۷۳	ز: ۴۷/۷ --- ستون خانه
۲۷۴	۴۸/۷ --- صندوق مصحف
۲۷۴	ح: ۴۹/۷ --- استوانه ی مربعه القبر یا مقام جبرئیل
۲۷۴	ط: ۵۰/۷ --- استوانه ی تهجد
۲۷۴	۵۱/۷ --- درهای مسجد
۲۷۵	۵۲/۷ --- دو صحن باز مسجد
۲۷۵	۵۳/۷ --- گنبد های سیار مسجد
۲۷۵	۵۴/۷ --- مناره های مسجد
۲۷۶	۵۵/۷ --- هلالهای مناره ها
۲۷۶	۵۶/۷ --- محل اذان بلاز
۲۷۶	۵۷/۷ --- مرقد مطهر رسول اکرم ^ص
۲۷۶	۵۸/۷ --- پرده ی ضریح مبارک
۲۷۷	۵۹/۷ --- ضریح و چهاردر
۲۷۷	۶۰/۷ --- مرقد غاطمه ی زهرا ^ص
۲۷۸	۶۱/۷ --- آداب زیارت حضرت زهرا ^ص

- ۶۲/۷ - پاداش زیارت حضرت زهرا^(س) ۲۷۸
 ۶۳/۷ - بهشت پاداش زیارت زهرا^(س) ۲۷۸
 ۶۴/۷ - حدیقه الزهرا^(س) ۲۷۹
 ۶۵/۷ -^(س) ۲۷۹

- ۸- ۱۲۱/۷ - مسجد بنی بیاضه ۳۰۱
 ۹- ۱۲۲/۷ - مسجد النور یا مسجد فاطمه^(س) ۳۰۱
 ۱۰- ۱۲۳/۷ - مسجد بنو آئیف ۳۰۱
 ۱۱- ۱۲۴/۷ - مسجد مصبح ۳۰۲
 ۱۲- ۱۲۵/۷ - مسجد التویه ۳۰۲
 ۱۳- ۱۲۶/۷ - خانه ی امام سجاد^(ع) ۳۰۲
 ۱۴- ۱۲۷/۷ - مسجد و مشربه ی ام ابراهیم^(ع) ۳۰۲
 ۱۵- ۱۲۸/۷ - مسجد فضیخ ۳۰۳
 ۱۶- ۱۲۹/۷ - مسجد بنی قریظه ۳۰۴
 ۱۷- ۱۳۰/۷ - باغ سلمان یا مسجد فقیر ۳۰۴
 ۱۸- ۱۳۱/۷ - مسجد بنو واقف ۳۰۴
 ۱۹- ۱۳۲/۷ - مسجد شجره یا میقات ذوالحلیفه ۳۰۴
 ۱۲۳/۷ - آبار حضرت علی^(ع) ۳۰۵
 ۲۰- ۱۳۴/۷ - مسجد مغرس ۳۰۵
 ج- ۱۳۵/۷ - مسجد های غرب مدینه ی منوره ۳۰۵
 ۱- ۱۳۶/۷ - مسجد غمامه یا مسجد مصلی ۳۰۶
 ۲- ۱۳۷/۷ - مسجد علی بن ابی طالب^(ع) ۳۰۶
 ۳- ۱۳۸/۷ - مسجد ابی بکر بن ابی قحافه ۳۰۷
 ۴- ۱۳۹/۷ - مسجد عمر بن الخطاب ۳۰۷
 ۵- ۱۴۰/۷ - مسجد عثمان بن عفان ۳۰۷
 ۶- ۱۴۱/۷ - مسجد بلال ۳۰۷
 ۱۴۲/۷ - مساجد سبیه ۳۰۷
 ۱- ۱۴۳/۷ - مسجد فتح ۳۰۷

- ۳۱۰- ۱۵۰/۷- تحقیق درباره ی تغییر قبله
- ۳۱۱- ۱۵۱/۷- مسجد، خانه ی خدا
- ۳۱۱- ۱۵۲/۷- مساجد و اماکن مقدسه شرق مدینه ی طیبه
- ۳۱۲- ۱۵۳/۷- ۱- مسجد مناهله یا اجابة
- ۳۱۲- ۱۵۴/۷- ۲- مسجد بنو ظفر
- ۳۱۳- ۱۵۵/۷- ۳- مسجد و مقبره ی علی بن جعفر
- ۳۱۴- ۱۵۶/۷- آشنایی با مساجد دیگر مدینه
- ۳۱۳- ۱۵۷/۷- ۱- مسجد سقیا
- ۳۱۵- ۱۵۸/۷- ۲- مسجد الرايه
- ۳۱۵- ۱۵۹/۷- ۳- مسجد ثنية الوداع
- ۳۱۵- ۱۶۰/۷- ۴- مسجد بنی حرام الكبير
- ۳۱۶- ۱۶۱/۷- ۵- مسجد كهف بنی حرام
- ۳۱۶- ۱۶۲/۷- ۶- مسجد فاضله ی صغری دختر امام حسن
- ۳۱۶- ۱۶۳/۷- ۷- مسجد عروه
- ۳۱۶- ۱۶۴/۷- ۸- مسجد مالك، بن سنان
- ۳۱۶- ۱۶۵/۷- ۹- مسجد منارتین
- ۳۱۶- ۱۶۶/۷- ۱۰- مسجد غسيلة
- ۳۱۷- ۱۶۷/۷- ۱۱- مسجد قیفاء
- ۳۱۷- ۱۶۸/۷- ۱۲- مسجد بلال
- ۳۱۷- ۱۶۹/۷- اماکن مربوط به مدینه ی منوره:
- ۳۱۷- ۱۷۰/۷- ۱- مرقد مطهر مادر پیامبر ^(ص) در ابواء
- ۳۱۸- ۱۷۱/۷- ۲- مسجد الرسول ^(ص)
- ۳۱۸- ۱۷۲/۷- ۳- مرقد های مبارک شهدای بدر
- ۳۱۸- ۱۷۳/۷- ۴- خیر و فدک
- ۳۱۸- خاتمه- بازگشت از سفر
- ۳۱۹- ۱- خ- وداع با مدینه و حرم پیامبر ^(ص)
- ۳۱۹- ۲- خ- رمرهای عرفانی وداع
- ۳۲۰- ۳- خ- لحظه های حسرت
- ۳۲۰- ۴- خ- دوش سبک یاسنگین تر

۳۲۱	۵- خ - آداب استقبال از زائران:
۳۲۱	۶- خ - مراسم استقبال
۳۲۲	۷- خ - ارج نهادن به حاجی
۳۲۲	۸- خ - نیایش خواستن
۳۲۳	۹- خ - شریک حج
۳۲۳	۱۰- خ - استلام حجر الأسود
۳۲۴	۱۱- خ - اخطار شدید
۳۲۴	۱۲- خ - توجه!
۳۲۴	۱۳- خ - یک نکته
۳۲۴	۱۴- خ - فروغی از قبول شدن حج
۳۲۵	۱۵- خ - حاجی شدن یا حاجی ماندن
۳۲۶	۱۶- خ - سوغات، ارمغان سفر
۳۲۶	۱۷- خ - فوائد سوغات
۳۲۶	۱۸- خ - اقسام سوغات
۳۲۷	۱۹- خ - سوغات حرام
۳۲۷	۲۰- خ - سوغات واسطه
۳۲۸	۲۱- خ - ولیمه ی حج
۳۲۹	۲۲- خ - ارزش اطعام مؤمنان
۳۲۹	۲۳- خ - آرامش در پرتو حج
۳۳۰	۲۴- خ - حاجی پس از سفر
۳۳۰	۲۵- خ - نیایش عاجزانه ی مؤلف
۳۳۲	۲۶- خ - کمال حج (شعر)
۳۳۲	۲۷- خ - دعای عرفات (شعر)
۳۳۴	منابع
۳۶۵	معرفی منابع تفصیلی

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله الذي هدانا لهذا والصلاة والسلام على خير النوري مُحَمَّد المصطفى و
آله و أوصيائه المصائب الدجى من الآن إلى يوم الجزاء.

خداوند بزرگ را سپاسگذارم که توفیق عنایت فرمود تا برای راهنمایی
زائران حرم امن الهی و حرم پیامبر اکرم ﷺ و خاندان با عظمت و اصحاب
احلاصند آن حضرت ﷺ مطالبی را ساده و درخور فهم اکثریت مخاطبین تدوین
و در اختیار عاشقان کوی دوست قرار بدهم تا شاید حوهران و برادران باخواندن
این کتاب آگاهی نسبی، مقدماتی، تحقیقی، مفید و فشرده پیدا کنند.

پیشگفتار

حمد خدای را که تمام هستی را با دقیق ترین اندازه و نظم آفرید
(...وخلق كل شئ فقدره تقدیراً)^۱ و حکومت تمامی هستی تنها از آن اوست
(تبارک الذي بیده ملک)^۲ و اوست که بر همه چیز توانمند است (وهو علي
كل شئ قدير)^۳ و با حکمت بالغه اش اولین نقطه ی زمین که جایگاه کعبه بود را
به لباس آفرینش زینت بخشید که همانند خورشید و ماه درخشان بود
(...تضيئ كضوء الشمس والقمر)^۴ پس اولین خانه ای که بیت الله است را
برای بشر آفرید و آن را فرخنده، خجسته و وسیله ی هدایت جهانیان قرار داد
و آیات روشن خود را در آن نمودار فرمود «ان اول بيت وضع للناس للذي
ببكة مباركا وهدى للعالمين فيه آيات بينات ...»^۵ آنگاه باید توجه داشت
که اولین زمینی را که به زیور آفرینش آراست جای کعبه و اولین خانه خانه ی
توحید بود. به فرموده ی امام محمد باقر^(ع): (فالول بقعة خلقت من الارض الكعبة...) ^۶
سپس زمین را از زیر آن گسترش داد تا آن سرزمین را اُم القری گرداند

(ثم مدت الارض منها)^۶ پس از آن بشر نوعی را جانشین خود در روی زمین قرار داد (اني جاعل في الارض خليفه)^۷ و برای تکامل جانشینش تمام نیازمندی‌ها یش را عنایت فرمود (واتاكم من كل ما سألتموه)^۸ و همه را مسخر انسان قرار داد (وسخر لكم ما في السموات وما في الارض جميعاً)^۹ تاراه سعادت و تکامل را ببینید و به اوج اعلاى انسانیت نایل گردد و به منظور وصول به آن مقام و سیر و سلوک به آن فراز، خانه‌ی، حرمی، مطافی و قبله‌ای برای آنان قرار داد (جعل الله الكعبة البيت الحرام قياماً للناس)^{۱۰} و انجام حج را بر آنان واجب کرد (ولله على الناس حج البيت)^{۱۱} و فرمان اعلام آن را صادر فرمود (واذن في الناس با الحج يأتوك رجالاً)^{۱۲} و آن را عبادت مخلصانه برای انجام فرمانش قرار داد (وأتموا الحج و العمرة لله)^{۱۳} «آری جهان برای ناس، مقام جانشینی خدا برای ناس، مکتب وحی برای سعادت ناس، هدایت قرآن برای ناس (شهر رمضان الذي انزل فيه القرآن هدي للناس)^{۱۴}، خانه‌ی خدا برای ناس و انجام حج و عمره برای ناس؛ یعنی انسان یعنی بشر) اگر فرشتگان طواف می‌کردند، اگر حضرت آدم و حوا حج و عمره انجام دادند، اگر پیامبران الهی حج کردند، اگر برخی امتهای رسولان حق برای انجام حج شتافتند، اگر حضرت ابراهیم کعبه و حرم را بازسازی کرد و اسماعیل به کمک پدر در این امر مقدس شتافت، (واذ يرفع ابراهيم القواعد من البيت و اسماعيل)^{۱۵} و اگر ابراهیم^(ع) صدها قفل بسته را با کلید معجزه آسای دعا و نیایش پیرامون بازسازی خانه‌ی توحید و شهر مکه گشود (رب اجعل هذا البلد آمناً)^{۱۶} و اگر خانه را به فرمان خدا از آلودگی‌ها پاک کردند (وعهدنا الى ابراهيم واسماعيل ان طهرا بيتي للطائفين و العاكفين)^{۱۷} و نیز مناسک را

به گام به دستور خدا و راهنمای جبرئیل انجام دادند که هم خود به عبادت پرداختند و هم زمینه را فراهم سازند که آیندگان و در صدر آنان پیام آور رحمت، ختم رسولان حضرت محمد ﷺ و اهل بیت^ع و اصحاب اخلاص مند^{رض} آن حضرت این راه سعادت گستر را همچون او پیمایند تا حج محمدی^ﷺ تداوم بخش حج ابراهیمی^ع باشد که هر گاه حج، ابراهیمی^ع و محمدی^ﷺ نباشد؛ حج نخواهد بود و صاحب بیت آن را نخواهد پذیرفت و حجت زمان آن را امضا نخواهد کرد.

آری از هر نظر بایست حج مسلمانان حج محمدی^ﷺ باشد که پیامبر گرامی اسلام^ص با انجام حجة الوداع و عمره های که انجام داد، تمام ابعاد، دینی، عبادی، فرهنگی، سیاسی، اجتماعی، اخلاقی و... حج را در گفتار و کردارش روشن ساخت، پیشوای بزرگ و با عظمت اسلام تابلویی را در منظر امت اسلامی به نمایش گذاشت که تا رستاخیز راهما و راهگشای باشد.

پیامبر اسلام^ص در حجة الوداع کلیه ی درسهای پایانی و فرمولهای دانشگاه بزرگ اسلامی را از منظر وحی آموزش داد که در خم غدیر با معرفی امیرالمؤمنین علی^ع به عنوان امام و رهبر امت اسلامی دعای آن دانشگاه را برای پایداری این مکتب و فرهنگ تا قیام قیامت قرائت فرمود و بشارت خدای سبحان (اليوم اكملت لكم دينكم واتممت عليكم نعمتي ورضيت لكم الاسلام ديناً)^۱ را به مسلمانان حاضر بیان کرد و به واسطه ی آنان به غایبان اعلام فرمود: (فليعلم الحاضر الغائب)...^۲

با توجه به آنچه بیان شد شایسته است که مسلمانان عالم مراسم عبادی حج را با همان ویژگی های ابراهیمی^ع و محمدی^ﷺ و از شاء الله مهدوی^{عج} که دارای

ابعاد گوناگونی است بشناسند و عمل کنند .

تمام عبادات و نیایش های ما باید روی شناخت و برگرفته از علم و دانش و حیانی و دینی باشد (العلم و دین توأمان اذا افتترقا احترقا) "و نیز باید متکی بر ایمان و عقیده ی راسخ و خلل نا پذیر باشد تا حیات طیبه را به ارمغان آورد

(من عمل صالحاً من ذکر او انثی و هو مؤمن قلنحیینه حیاتاً طیبه)."

کتابی را که در دست دارید به همین انگیزه تدوین شده است که بایست حج و عمره را با آگاهی و معرفت انجام داد.

در کتاب حاضر افزون بر مطالب جانبی سه مطلب به شکل محوری مورد توجه قرار گرفته است :

الف: احکام و مسائل شرعی حج و عمره (اعم از واجب، حرام، مستحب و...).

ب: شناخت حرمین و اماکن متبرکه با توجه به منابع معتبر به طور فشرده.

ج: احادیث و روایات در باره ی اماکن و اجر و پاداش اعمال و وظائف.

۱- عربستان سعودی

باتوجه به اینکه ظرف مکانی حج و عمره، حرم امن الهی و حرم مطهر نبی مکرم اسلام، پیامبر خاتم (ص) و حرم های پاک خاندان رسالت (ع) و شهدای تاریخ اسلام ؛ مکه ی مکرمه و مدینه ی منوره است لازم دیده شد تا در مقدمه ی کتاب به طور فشرده درباره ی کشور عربستان و آن دوشهر مهم اشاراتی داشته باشیم که مسلماً خالی از فایده نخواهد بود؛ کشور سعودی که در گذشته بنام «الجزیره العربیه» مشهور بود پس از قرن دوازدهم که در سیر تحولات سیاسی و نظامی واقع گردید و ملک عبدالعزیز بر این سرزمین مسلط شد نام آن را به